

VI. АНАЛИЗА ЕФЕКТАТА

Примена овог закона требало би да допринесе транспарентности система јавних прихода, као и да обезбеди предвидивост трошкова пословања привреди. Убудуће накнаде за коришћење јавних добара могу се увести само овим законом, што пружа правну сигурност привредним субјектима. Прецизиран је предмет плаћања накнада, начин утврђивања и плаћања, утврђена висина накнада, односно прецизиран минимални износ накнада за оне накнаде код којих се висина накнаде за коришћење јавног добра утврђује у поступку јавног оглашавања, или је законом утврђен максималан износ који се може платити за коришћење одређеног јавног добра, при чему се даје право јединици локалне самоуправе да утврди висину накнаде на основу критеријума који су прецизирани овим законом.

1. На кога ће и како ће највероватније утицати решења у закону

Закон ће нарочито имати утицај на:

- привредне субјекте који су обвезници накнаде за коришћење ресурса и резерви минералних сировина по основу коришћења угљендиоксида, јер се омогућава коришћење по том основу, а самим тим и наплата накнаде. Наиме, издвојен је угљендиоксид из групе угљоводоника у течном и гасовитом стању (нафта и гас) и осталих природних гасова, и за исти утврђена примерена основица и висина накнаде;

- привредне субјекте који су обвезници накнаде по основу коришћења минералних сировина (металичних и неметаличних) када се спроводе поступци прераде (пиро, хидро, електрометалуршке поступке), имајући у виду да је овим законом утврђено да је основица за утврђивање накнаде нето приход (до сада је та основица коришћена само за пиро прераду обвезника који су имали сопствену топионицу) у смислу смањења трошкова;

- енергетске субјекте – обвезнике накнаде за биогорива, јер се врши укидање накнаде за биогорива, која је прописана Законом о енергетици, али се тренутно није наплаћивала (јер није била утврђена њена висина), у смислу смањења потенцијалних трошкова које би имали по том основу;

- енергетске субјекте – обвезнике накнаде за обавезне резерве природног гаса јер се врши укидање предметне накнаде која је прописана Законом о енергетици (“Службени гласни РС“, број 145/14) али се није утврђивала и плаћала. у смислу смањења потенцијалних трошкова које би имали по том основу;

- обвезнике накнаде за унапређење енергетске ефикасности, имајући у виду да је уведена нова накнада која ће утицати на повећање трошкова;

- лица која врше промену намене пољопривредног земљишта, с обзиром да је проширен предмет плаћања ове накнаде на целокупно пољопривредно земљиште (предмет плаћања накнаде у складу са важећим прописом је обрадиво пољопривредно земљиште), што ће евентуално утицати на повећање трошкова у делу који до сада није био предмет плаћања накнаде. Поред тога изменом основице накнаде за промену намене пољопривредног земљишта са тржишне вредности земљишта на основицу пореза на имовину, поједностављен је начин утврђивања и плаћања те накнаде, омогућено брже и ефикасније утврђивање накнаде, као и предвидивост трошкова, имајући у виду да је основица унапред позната;

- кориснике шума и шумског земљишта чија се намена мења, с обзиром да је смањена висина накнаде за промену намене шума и шумског земљишта (са десетоструке на петоструку вредност основице);

- обвезнике накнаде шума и шумског земљишта у државној својини у нешумске намене, као и на физичка и правна лица која део својих активности, једнократно или у континуитету обављају у шуми или на шумском земљишту, с обзиром да се овим законом таксативно прописују нешумске намене за које се може користити шумско земљиште, као и јединичне цене износа накнаде која се плаћа утврђене на основу реалних трошкова, што би утицало на смањење трошкова по основу предметне накнаде;

- на буџет Републике Србије, односно аутономне покрајине, с обзиром да је део накнаде (20%) за коришћење шума и шумског земљишта у државној својини које су до сада наплаћивали управљачи шума, приход буџета. Такође, на приход буџета ће утицати и промена припадности прихода код накнада за електронске комуникације које су до сада припадале Регулаторној агенцији за електронске комуникације;

- кориснике ловишта посебне намене, с обзиром да је уједначена висина накнаде за ловишта посебне намене и опште намене на проценат од 10% од вредности планираног одстрела ловостајем заштићених врста дивљачи за текућу ловну годину, (до сада је стопа за ловишта посебне намене износила 5%);

- обвезнике накнаде за коришћење термалних вода, имајући у виду да је отклоњена могућност дуплог наплаћивања накнаде за коришћење термалне воде, тако што је уређено да је обвезник лице које користи термалне воде на подручју које се не сматра бањом, а није обвезник накнаде за природни лековити фактор;

- обвезнике накнаде за коришћење водних објеката и водних система, имајући у виду да се бришу основи за плаћање накнаде за пловидбу каналима Дунав-Тиса-Дунав, као и по основу бродских преводница, како би се избегло плаћање те накнаде по истом основу по коме се плаћа накнада за пловидбу и коришћење објеката безбедности пловидбе на државном водном путу;

- привредне субјекте који користе заштићена подручја по основу постављања кошница, тако што је уређено ослобођење за те сврхе;

- обвезнике накнаде за заштиту и унапређивање животне средине (правна лица и физичка лица) тако што је укинута плаћање предметне накнаде по основу права својине на непокретности, односно закупа, односно коришћења непокретности;

- обвезнике накнаде за прекомерно коришћење јавног пута, његовог дела или путног објекта која је прописана Законом о путевима („Сл. гласник РС” бр. 43/18) али се није наплаћивала (нису били уређени основни елементи имајући у виду да се иста укида па се смањују потенцијални трошкови по основу предметне накнаде;

- обвезнике накнаде за коришћење комерцијалних објеката којима је омогућен приступ са јавног пута, која је прописана Законом о путевима (“Службени гласник РС”, број 41/18) имајући у виду да се иста укида па се смањују потенцијални трошкови по основу предметне накнаде;

- на буџет јединица локалне самоуправе с обзиром да је накнада за коришћење природног лековитог фактора до сада наплаћивана само од стране појединих јединица локалне самоуправе, а да је овим законом створен основ за наплату овога прихода за све на чијој територији се користи природни лековити фактор.

2. Трошкови које ће примена Закона изазвати код грађана и привреде, посебно малих и средњих предузећа

У односу на досадашње обавезе које су грађани и привреда имали у погледу врста накнада, овим законом се уводи нова накнада за унапређивање енергетске ефикасности, која ће утицати на повећање трошкова обвезника ове накнаде. Остале накнаде у погледу износа остају на досадашњем нивоу или се умањују у односнu на постојеће стање (као нпр. накнада за промену намене шума и шумског земљишта, накнада за коришћење земљишта у државној својини у нешумске намене), па не би требало да додатно оптерете грађане и привреду.

3. Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити?

Доношење закона не ствара никакве додатне трошкове, а утицаће позитивно на привреду и грађане, имајући у виду да ће једном законом бити прописане све накнаде за коришћење јавних добара што ће обезбедити предвидивост трошкова пословања. Додатне трошкове које ће грађани и привреда имати због увођења накнаде за унапређивање енергетске ефикасности биће надокнађени кроз смањење потрошње енергије у приватном и комерцијалном сектору, повећању конкурентности индустрије и повећању стандарда грађана, односно доприноси смањењу негативних ефеката сектора енергетике на животну средину. Такође, имајући у виду циљеве програма финансирања активности и мера унапређења ефикасног коришћења енергије, активности усмерене на остваривање уштеде енергије требало би да доведу до упослености привредних субјеката. С тим у вези, позитивни ефекти би требали да буду већи од трошкова које ће примена предметне накнаде проузроковати.

4. Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција?

Овим законом се не утиче на стварање нових привредних субјеката на тржишту и на тржишну конкуренцију.

5. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону?

У поступку израде Закона одржана је јавна расправа, у периоду од 3. јануара до 20. марта 2018. године, у оквиру које је одржано више округлих столова на којима су учествовали представници заинтересованих субјеката.

Радна група за израду закона разматрала је све пристигле коментаре и сугестије и прихватила и у текст Закона уградила сугестије и предлоге који су оцењени као прихватљиви у односу на циљ Закона.

6) Које ће се мере током примене Закона предузети да би се остварило оно што се доношењем Закона намерава?

Министарство финансија је надлежно за спровођење овог закона, за његову уједначену примену на територији Републике Србије, као и за давање мишљења у вези његове примене.

Посебно истичемо, да ће се периодичним публикавањем Билтена службених објашњења и стручних мишљења за примену финансијских прописа, као и на други погодан

начин, додатно обезбедити транспарентност, информисаност и доступност информацијама, како би се и на овај начин допринело остваривању циљева постављених доношењем закона.